

ÓFÖLDEÁKI TÜKÖR

Az Óföldreáki Honismereti-, Hagyományőrző Szabadidő Klub havilapja

2006. február 10.

I. évfolyam 12. szám

Web:honismeret.atw.hu

Amikor a feje tetejére áll az egész világ, amikor felfszabadulnak a tabuk, és elszabadulnak az indulatok

Itt a vigasság és a bolondozás ideje

A vízkeresztől hamvazószerdáig tartó farsang a bálók és a vidám összejövetelek időszaka, s különösen a 40 napos húsvéti böjtöt megelőző néhány napja mozgalmas.

ÖSSZEÁLLÍTÁS

A farsang vagy más szóval karnevál gyökerei az ókorba nyúlnak vissza és a kereszténység térhódítását követően is – bár inkább csak megtűrt szokásként – megmaradt. A néprajzkutatók, a művelődéstörténészek aprólékos munkával kiderítették, hogy a különböző téli ünnepek és szokások között sokkal szorosabb az összefüggés, mint azt első pillantásra hinnénk. Az ókori saturnaliák, a Dionüszosz- és Mithrász-kultusz eseményei sajátos módon keveredtek a keresztény ünnepek szertartásaival, s az elmúlt évszázadok során annyira eggyé váltak, hogy legfeljebb a szakemberek tudják meghúzni a pogány és a keresztény elemek közötti választóvonalat. Téli ünnepeinkben egyszerre van jelen a meghaló és újra feltámadó természet, a káosz és a rend párharca, a felnőtté válás, a szerelem, a termékenység és a házasság motívuma, valamint a szerencse és a szerencsétlenség, tehát a kiszámíthatatlan sors, amely ellen hiába lázadunk. Egykoron ezek a pogány ünnepek és szertartások véresek voltak, szinte minden esetben emberáldozattal végződtek. A saturnaliák tragikus hőstét például sorshúzással – rendszerint kockadobással – választották ki.

Kutatások, a népnyelve szerint Óföldreákon az elmúlt századok során nem alakult ki hagyományként ez a vidám összejöveteleti forma. Ellenben az iskolában a gyerekekkel a negyvenes - ötvenes években, majd ezt követő években még működött az iskolában és az

óvodában játékos formában meg emlékeztek erről az időszakról. Ha másképpen nem is akkor a farsangi fánkkal.

Farsangi köszöntők általánosan ismertek voltak a magyar nyelvterület nagy részén. Egy köszöntő ének szövege:

*Hipp, hopp, farsang!
Itt ölték az ártányt,
nem adják a máját,
csak a szalonnáját.
Adjon az Úristen
ennek a gazdának,
nyolc-tíz ökröt,
öt-hat lovat,
sok kulacs bort,
sok kalácsot!*

Olyan egészséges legyen minden családtagja, mint a makk!

Elterjedtek voltak a vénlány és vénlegény csúfolók is:
Elmúlt a hosszú farsang, búsulnak a lányok.

*Ettől a sok búsulástól ráncos a pofájuk.
Nem tudsz férjhez menni, vőlegényt szerezni,
Vedd elő az olvasódat, kezdj el imádkozni!*

A magyar farsangi szokások a középkorban honosodtak meg, a maszkos alakoskodás azonban még korábban gyökerezik, egészen az antik görög, római, germán pogány szokásokig nyúlik vissza.

A farsang a tavaszvárás ősi ünnepe, melyben a rémisztő maszkok, a zajkeltés és hangoskodás mind a tél elijesztésére, kiűzésére szolgálnak.

RÖVIDEN

Az év egyik legnagyobb ünnepe volt

Dél-Európában a farsang az év egyik legnagyobb ünnepe volt, olyan kivételes időszak, amikor viszonylag büntetlenül, nyíltan is ki lehetett mondani dolgokat. A farsangi időszak januárban kezdődött és a böjthöz közeledve nőtn - nőtt az izgalom. A farsangot a városközpontban, szabad ég alatt rendezték. Velencében a Szent Márk téren. A velencei karnevál

A falunk gyöngyszeme

hatalmas színjátékhoz volt hasonló, ahol az utcák alkották a színteret, a városlakók voltak a színészek, s egyben a nézők is. Nem is volt éles határ a színészek és a nézők között, hiszen a bábészkesztő hölgyek például az erkélyekről tojással dobálhatták meg a felvonulókat, az álarcosoknak pedig gyakran megengedték, hogy magánházakba büntetlenül berontsanak. A velencei karneváli maszkok népszerűek voltak Európa többi országában is, Magyarországra Mátyás király korában Olaszországból hozták az álarcokat, ruhákat. Mára idegenforgalmi látványossággá vált a velencei karnevál.

Farsangi maskarák

FARSANGI FÁNK

Hozzávalók:

Liszt	0,50 kg	élesztő	0,03 kg
Porcukor	0,04 kg	só	0,01 kg
Tojássárgája 3	0,06 kg	vaj	0,08 kg
Tej	0,30 l	liszt	0,03 kg

Lisztből, élesztőből, tejből és kevés cukorból kovászt készítünk, majd megkelesztjük. Közben összedolgozzuk a többi anyagot, a vajat, cukrot és a többi lisztet. A tojást jó habosra kikeverjük és fakanállal a már érett kovászbába keverjük. Most a kapott tésztát simára kidolgozzuk. Tetejét beszórjuk liszttel és tiszta kendővel letakarva kelesztjük. (Kb. 30 perc.) A tésztának csak közepes keménységűnek kell lenni.

Fánk szaggatóval kiszaggatjuk és forró zsírban vagy olajban fődő alatt megsütjük. A zsiradék ne legyen nagyon forró.

Kis dombon áll, mely sírhalom volt
Ős - régi közös temető!
Hirdeti ezt, sok porló csont.
Mely körülötte lelhető.

Homlokzatán régi írás!
Két oldalt keskeny ablakok.
Volt oly idő, hogy nem járt itt más
Mint égből leszállt angyalok.

Belől a szép kissernyas oltár.
Négy művészi festménye áll!
Ki tudja hány papja volt már!
Mióta ének hangja száll?

A padok, zászlók, szobrok képek!
Mind-mind a múltat hirdetik.
Buzgó imák és sok Szentképek!
Csak Istent dicsőíthetik.

Történelmünk szép emléke
Évszázados kis templomunk!
Nehéz borús időket élve
Megint csak rád gondolunk!

Emeld lelkünket tiszta fénybe
A dicsőséges égbe fel!
Hogy hinni tudjunk úgy mint régen.
Viduljon minden bús kebel!

Vezérelje a hit,
Oltároddhoz a lelkeket!
Hogy az Isten el ne hagyja!
E - hitetlen nemzetet!

D-Jné

APRÓHIRDETÉS

Őrölt fűszerpaprika eladó, Óföldreák, Béke utca 5.szám alatt. Irányár: 1.600,-Ft/kg.

Felelős kiadó; Óföldreáki Honismereti-, Hagyományörző Szabadidő klub. Felelős szerkesztő; Vass József. Szerkesztőbizottság tagjai; Berta Józsefné, Zoppé Ferencné. Levél cím; 6923 Óföldreák Petőfi utca 8.. Tel: 06.30.559.8350; Nyomda: Heti Plusz, Makó E-mail:honismeret@freemail.hu /honismeret@invitel.hu

LAPZÁRTA MINDEN HÓ 5-ÉN DÉLUTÁN 16-ÓRAKOR.